

РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ

ДФ 58.053.044

ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 58.053.044 Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки на підставі прилюдного захисту дисертації «Психологічні чинники розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки» за спеціальністю 053 Психологія.

27 березня 2024 року.

Логвись Ольга Ярославівна, 1988 року народження, закінчила у 2010 р. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка за спеціальністю «Психологія» та здобула кваліфікацію магістра психології, викладача психологічних дисциплін (диплом з відзнакою ТЕ № 39568555).

З 2010 р. і до цього часу працює практичним психологом відділу у справах молоді Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (з 2019 р. – за сумісництвом).

З 2020 р. є дійсним членом ГС «Національна психологічна асоціація» та ГО «Асоціація психологів вищої школи України».

З 2023 р. і до сьогодні працює на посаді асистента кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

У 2019 р. вступила на денну форму навчання в аспірантуру Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (галузь 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 Психологія). Тему дисертаційної роботи затверджено вченою радою Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира

Гнатюка (протокол № 6 від 23.12.2019 р.), узгоджено у Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (протокол № 2 від 31.03.2020 р.). Тема дослідження затверджена у новій редакції на засіданні вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (протокол № 11 від 27.06.2023 р.).

Дисертацію виконано у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка.

Науковий керівник:

Радчук Галина Кіндратівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Здобувачка має 18 наукових праць за темою дисертації (14 з яких одноосібні), зокрема: 8 статей (2 у співавторстві), з них 1 – у закордонному науковому періодичному виданні, 6 – у наукових фахових виданнях України категорії Б, 10 публікацій – у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій.

1. Радчук Г. К., Логвись О. Я. Лідерські якості в цілісній структурі особистості педагога. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки*. 3, 2021. С. 93-100.

DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2312-3206/2021-4-12>

URL: <https://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/1239/1196>

2. Москальов М. В., Логвись О. Я. Використання коучингових технологій у професійному становленні майбутнього педагога як важливий чинник конкурентоздатності фахівця. *Габітус*, (8), 2021. С. 79-85.

DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5208.2021.28.13>

URL: <http://habitus.od.ua/journals/2021/28-2021/15.pdf>

3. Логвись О. Я. Феномен лідерства у контексті психології праці педагога. *Наукові праці Міжрегіональної Академії Управління персоналом. Психологія*. Випуск 3 (52), 2021, С. 68-75.

DOI: <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2021.3.10>.

URL: <http://journals.maup.com.ua/index.php/psychology/article/view/1188/1688>

4. Логвись О. Я. Психологічні особливості саморегуляції поведінки у майбутніх педагогів у процесі професійного становлення. *Психологічні перспективи*. Вип. 39, 2022. С. 257-269.

DOI: <https://doi.org/10.29038/2227-1376-2022-39-log>.

URL: <https://psychoprospects.vnu.edu.ua/index.php/psychoprospects/article/view/808>

5. Логвись О. Я. Дослідження розвитку емоційного інтелекту майбутніх педагогів у контексті освітньої євроінтеграції. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*. Спецвипуск, 2022. С. 70-77.

DOI: <https://doi.org/10.30970/PS.2022.spec.10>

URL: http://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/spec_2022/10.pdf

6. Логвись О. Я. Дослідження психологічних чинників розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2 (70). С. 192-200.

DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-70-192-200>.

URL: <http://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/591>

7. Логвись О. Я. Психоедукаційна програма як ефективний інструмент у становленні лідерських якостей майбутнього педагога. *Освітній діалог як гуманітарна психодидактична технологія вищої освіти*: монографія. За ред. Г. К. Радчук. Тернопіль, 2023. С. 241-267.

URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/30871/1/14_Logvus.pdf

8. Lohvys O. Psychoeducational program as an effective tool in developing the leadership qualities of the future teacher. *Norwegian Journal of development of the International Science*. 117, 2023. P. 88-95.

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8386001>

URL: <https://nor-ijournal.com/2023/09/26/njd-117>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. Шпак Марія Мирославівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

2. Кузікова Світлана Борисівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. З огляду на актуальність дисертаційної теми, бажано було б детальніше розтлумачити розуміння авторкою сутності терміна «якості особистості», особливо в контексті співвідношення лідерських якостей і рис особистості.

2. На підставі виокремлених під час емпіричного дослідження чинників (емоційний інтелект, суб'єктність, інтернальність, комунікативні вміння, автентичність і рефлексивність) здобувачкою була розроблена та апробована програма розвитку лідерських якостей «Нові грані лідерства», яка включала такі тематичні модулі: «Розвиток самопізнання та самооцінки», «Структура образу Я-лідера», «Психологічні засади ефективної комунікації педагога-лідера», «Розвиток емоційно-регуляторної здатності особистості». З нашого погляду, було б доречно звернути більше уваги на розвиток у майбутніх педагогів емоційного інтелекту.

3. Під час детального описання процедури формувального експерименту здобувачка в цілому характеризує експериментальну і контрольну групи. Разом із тим варто було б висвітлити, за якими критеріями і за яким принципом здійснювався підбір учасників даних груп.

4. На нашу думку, дисертацію лише б збагатили дослідження гендерно-вікових відмінностей розвитку лідерських якостей у майбутніх педагогів.

5. Радимо авторці підготувати до видання методичні рекомендації, які базувалися б на даних дослідження. Такі рекомендації допомогли б

викладачам і практичним психологам у закладах вищої освіти, які готують майбутніх педагогів, здійснювати ефективну роботу зі сприяння розвитку їх лідерських якостей.

3. Міляєва Валерія Робертівна, доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник ННЦ розвитку персоналу та лідерства Київського столичного університету імені Бориса Грінченка. Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. В своїй роботі дисертантка розглядає одне з найбільш інтегрованих й водночас суперечливих понять. Походження, визначення, структура, зміст поняття «лідерство» досліджуються багатьма авторами в різних наукових галузях і містять ряд неузгодженостей. Вважаємо, що авторці варто було б акцентувати увагу на суперечностях, які існують у процесі розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів й аргументувати їхнє вирішення у тексті дисертації. Це б значною мірою підкреслило актуальність і збагатило концептуальну аргументацію у розв'язанні задач дослідження.

2. Варто було б конкретизувати, що саме розуміється під «авторським і відповідальним ставленням до учбово-професійної діяльності». Вказане поняття дисертантка використовує, розкриваючи зміст поняття «лідерські якості» майбутнього педагога, однак не дає розгорнутого визначення не описує його значення у загальному контексті дослідження.

3. Практична частина дослідження є доволі переконливою. Однак, особливої самобутності у науковому ракурсі аналізу феномену лідерства додав би ґрунтовний опис взаємозв'язку показників лідерських якостей майбутніх педагогів з успішністю учбово-професійної діяльності студентів. Така інформація суттєво збагатила б не тільки практичну, а й теоретичну значущість дисертаційної роботи.

4. У подальших наукових дослідженнях доцільно було б простежити динаміку розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів та зробити порівняльний аналіз показників розвитку лідерських якостей студентів на

початковому та завершальному етапах професійної підготовки у закладах вищої освіти.

4. Жигайло Наталія Ігорівна, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри теорії та історії політичної науки Львівського національного університету імені Івана Франка. Зауваження, висловлені у відгуку офіційного опонента:

1. У першому розділі дисертації доцільно було б глибше проаналізувати дослідження лідерських якостей майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки у сучасній зарубіжній психології.

2. Для дослідження рефлексивності можна було б використати «Опитувальник педагогічної рефлексивності» української науковиці Т. І. Доцевич, який репрезентує такі шкали як «Інтелектуальна рефлексивність», «рефлексивність під час прийняття педагогічних рішень», «рефлексивність у складних педагогічних ситуаціях», «емоційна рефлексивність», «педагогічна рефлексивність» тощо.

3. Для узагальнення емпіричних даних та з метою визначення стандартних показників меж рівнів розвитку лідерських якостей у майбутніх педагогів, отримані результати на констатувальному етапі експерименту було переведено в єдину систему оцінювання за допомогою трирівневої шкали нормативів. Відтак, кількісний аналіз результатів емпіричного вивчення особливостей розвитку лідерських якостей майбутніх педагогів засвідчив такий розподіл відповідно до рівнів їх розвитку: низький, середній та високий. Дослідження лише б виграло, якби у своїй роботі здобувачка назвала ці рівні, відповідно до змісту педагогічної діяльності.

4. Для поглибленого вивчення лідерських якостей майбутніх педагогів у процесі професійної підготовки доцільно було б здійснити подальший контроль за вибіркою, яка слугувала предметом експериментального дослідження.

5. Адамська Зоряна Михайлівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології розвитку та консультування

Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Зауваження, висловлені у рецензії рецензента:

1. У першому розділі роботи дисертантка неодноразово звертає увагу на важливість розвитку фасилітативних здібностей майбутнього педагога. Так само у другому розділі серед показників високого рівня розвитку лідерських якостей майбутнього педагога названо «уміння фасилітувати у освітній траєкторії дитини». Вважаємо, що дисертаційне дослідження лише б виграло, якби до переліку емпіричних показників лідерських якостей майбутніх педагогів, наведених у карті емпіричного дослідження (табл.2.1), було включено фасилітативні здібності. Тим більше, що серед показників, одержаних за опитувальником О. Мартинюк «Професійні позиції вчителя» вагоме місце посідає саме орієнтація на фасилітацію.

2. Текст дисертації містить деякі мовленнєві огріхи, зокрема трапляються мовностилістичні помилки, повтори, неточності у використанні розділових знаків. Інколи текст переобтяжений складними конструкціями, які заважають належним чином сприймати думку.

3. Радимо авторці підготувати до видання методичні рекомендації, які базувалися б на даних дослідження. Такі рекомендації допомогли б викладачам, які готують майбутніх фахівців-педагогів, та практичним психологам закладів вищої освіти здійснювати ефективну роботу щодо розвитку їх лідерських якостей.

Результати відкритого голосування:

«за» – 5,

«проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Логвись Ользі Ярославівні ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 053 Психологія.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Марія ШПАК